



**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 Quando fuerit datus quamdiuq[ue] durauerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

quam proximæ causæ, vt act. 2. & alijs locis citatis: at verò Ioannis baptisma solum media pœnitentia dicitur fuisse propter remissionem peccatorum. Et idem est sine dubio sensus Cyrill. & Basil. locis supra citatis. Augustinus verò expressè negat baptismum Ioannis dedisse remissionem peccatorum; quin potius libr. 5. de baptis. cap. 10. aliam expositionem illorum verborum Matthæi indicat, quam supra tractauimus in commentario art. 1. D. Thom. dicens, Ioannem baptizasse in remissionem peccatorum, quia dando baptismum aquæ; prædicabat alium baptismum, in quo erant remittenda peccata, & hoc modo dicit Ioannem, vel baptismum eius dedisse remissionem peccatorum, non in re, sed in spe. Quod ex Gregor. & Beda ibidem retulimus.

Augustin.

Greg.
Beda.

SECTIO III.

Quando fuerit institutus, & datus baptismus Ioannis, quantumq; durauerit.

DVplex distingui solet causa efficiens sacramentorum, instituens, & ministrans, & vtraque inquirenda est in baptismo Ioannis. Quia licet propriè sacramentum non sit (vt infra dicam) modum tamen sacramentorum imitatur.

Baptismus
Ioannis à
Deo.
Luc. 3.

Primo igitur de institutione Baptismi Ioannis certum est, illum à Deo duxisse primam originem. Hoc constat ex Luca cap. 3. dicente, *Factum est verbum Domini super Ioannem Zacharia filium in deserto, & venit in omnem regionem Iordanis prædicans baptismum pœnitentia.* Quibus verbis satis indicatur, hoc fuisse verbum Domini factum super Ioannem, scilicet vt ad baptizandum, & baptismum prædicandum exiret. Quod clarius explicuit ipsemet Ioannes dicens Ioann. 1. *Qui misit me baptizare, ille mihi dixit, &c.* ex præcepto ergo Dei baptizauit, hoc ergo modo baptismus ille à Deo traxit originem. Nam qui Ioanni dixit, *Super quem videris spiritum descendentem, & manentem, hic est, qui baptizat in Spiritu Sancto,* non fuit alius nisi Deus (fuit enim illa diuina reuelatio) idem ergo Deus illum ad baptizandum misit, vt rectè exponit Cyrill. libr. 2. in Ioan. cap. 2 & 3. dicens hæc dixisse Ioannem, *ne sua sponte pœcurrere videretur, qui non sua voluntate, sed diuine dispensationis minister fuit.* Et August. libr. 4. de bapt. cap. 22. dicit, eundem Dominum Ioanni dedisse munus baptizandi, qui ab eodem baptizatus est, quod per communicationem tantum idiomatum intelligendum est (vt ipse diserte explicuit tract. 5. in Ioann.) baptizatus enim fuit Dominus in humanitate, non est autem verisimile per humanitatem misisse Ioannem ad baptizandum, sicut Apostolos postea misit, vt ex verbis Euangelij satis constat. Et confirmatur primo conclusio posita ex verbis Christi Matth. vigesimo primo, vbi Christus interrogat, *Baptismus Ioannis vnde erat, è calo, an ex hominibus?* quod idem interrogauit, quia intelligebat Phariseos non fore negaturos baptismum Ioannis fuisse è calo, & à Deo duxisse originem. Ex quo tanquam ex vero principio eos convincere volebat, quod malè agerent non credentes Ioanni, qui de ipso testimonium præbuerat, vt Chrysostom. & ceteri exponunt. Rursus confirmatur, quia non fuisset ausus Ioannes propria autoritate nouum, & inusitatum ritum introducere, quin potius ipsietiam Iudæi intelligebant id sine diuino mandato, & autoritate non licuisse. Vnde, cum Ioannes negasset se esse Mesiam, Eliam, aut Prophetam, ab eo sciscitantur. *Quid ergo baptizatus non es Christus, neg. Elias, neque Propheta?* Acti dicerent, si non es Propheta, ergo non habes diuinam reuelationem, & mandatum baptizandi, quomodo ergo audes propria autoritate baptizare? Ipse autem Ioannes respondit tacitè, se non propria, sed diuina autoritate baptizare, quia plus erat, quam

Ioan. 1.

Cyrill.

Augustin.

Matt. 21.

Chrysostom.

A propheta, scilicet Præcursor Domini, vnde inquit: *Ego vos baptizo in aqua, medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis.*

Difficultas verò superest, vtrum ille baptismus ita duxerit à Deo originem, vt ab illo fuerit immediatè institutus, an solum quia ipse misit Ioannem ad baptizandum, illi committens, vt suo arbitrio baptismum institueret. Hæretici enim huius temporis priori modo explicant institutionem huius baptismi, vt illum nostro baptismo similiorem efficiant. Nonnulli verò Catholici, vt ab illis omnino dissideant, docent, proximum institutorem huius baptismi fuisse Ioannem, cuius arbitrio, & voluntati ritus illius baptismi à Deo commissus est. Quod confirmant ex appellatione, quia in Scriptura, ille baptismus frequenter vocatur *baptismus Ioannis*, fuit ergo Ioannes non minister solum, sed institutor illius baptismi, illa enim denominatio non solet ministris attribui. Hac enim ratione baptismus Christi nunquam appellatur baptismus Petri, aut Pauli. Quam differentiam inter baptismum Christi, & Ioannis indicauit Aug. libr. 5. de bapt. c. 13. & hanc sententiam tradit Bellarmin. lib. 2. de bapt. c. 20. & Medina hic.

August.
Bellarmin.
Medin.

Nihilominus dico secundo, ritum huius baptismi immediatè esse à Deo institutum, & Ioanni traditum. Hæc est expressa sententia D. Tho. hic, art. 2. quem sequitur Sorus in 4. d. 2. q. 2. artic. 1. Et in eandem sententiam inclinat Canis. libr. de B. Ioanne. c. 7. Et satis probata videtur in commentario art. D. Thom. ex verbis illis Ioannis, *Qui misit me baptizare in aqua.* ex ijs enim habemus totum ritum illius baptismi: ergo Ioannes non tantum in genere præceptum baptizandi: sed etiam in particulari accepit ritum quo baptizaturus esset, quia ille ritus (vt probatum est) non erat alius, nisi vt in aqua fieret baptismus. Et declaratur amplius, nam in ritu illius baptismi duo possunt spectari, alterum (vt ita dicam) positium, alterum negatiuum. Positium appello, quod fiebat per abluionem naturalis aquæ, & quoad hoc negari non potest, fuisse in particulari ex institutione diuina, vt verba citata videntur convincere. Negatiuum autem voco, quod non habuit alias essentielles ceremonias, neque aliquam formam, &c. Et quoad hoc contendere posset aliquis, quamuis Deus præscripserit Ioanni, vt in aqua baptizaret: illius tamen arbitrio commississe, vt modum, & ritum talis baptismi institueret, vt v. g. quod cum forma, vel sine illa fieret, vel alio ritu. Sed hoc mihi non probatur, & varijs modis reiici potest. Primo quia de facto probabilius credimus, in illo baptismo non fuisse alium ritum præter abluionem aquæ: ergo saltem de facto totus ille ritus non fuit alius, nisi què Deus præscripsit, ergo gratis & sine fundamento dicitur, fuisse liberum Ioanni adiungere alium ritum, si voluisset. Deinde, quia Christus dixit Apostolis: *Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti,* non solum positivè colligimus hunc ritum esse essentialem huic baptismo, sed etiam negatiuè, nihil illi adiungi posse, quod essentiale sit, ergo si Deus præcisè dixit Ioanni, *baptiza in aqua,* non solū positivè colligendum est, illum fuisse ritum essentialem, sed etiam negatiuè nihil adiungi potuisse, quod esset essentiale. Vnde licet fateremur, potuisse Ioannem suo arbitrio adiungere aliquas ceremonias: non tamen propterea dicendum esset, eas esse potuisse de essentia illius baptismi. Et confirmatur, qui vbiunque in Scriptura dicitur Ioannem baptizasse in aqua, intelligitur exclusiue in sola aqua, vt supra notauimus, ergo si Deus præcisè reuelauit Ioanni vt baptizaret in aqua, rectè intelligitur, præscripsisse ritum illius baptismi in sola aqua. Et confirmatur præterea: quia aliàs potuisset Ioannes instituere suum baptismum sub illa forma. *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti:* quod

Baptismus
Ioannis de
Deo institutus.D. Thom.
Sorus.
Canis.
Ioan. 1.

Matt. 28.

quod non apparet verisimile. Sed dicunt aliqui hæc recte convincere, illum baptismum datum esse Ioanni ex infunditu Spiritus sancti, nihilominus Ioannem illum ritum instituisse. Sed non video quomodo hæc cohereant. Alias eodem modo possent dici sacramenta vetera instituta à Moysè. Quia licet ea acceperit ex revelatione diuina: ipse tamen fuit primus eorum promulgator. Deinde quaero, quid sit baptismum institui à Deo, nisi quod Deus ipse tradat, & præcipiat ritum talis baptismi, quod enim tradat per hominem, non tollit, quin institutio diuina sit. Quocirca si aliquando vocatur Ioannes institutor illius baptismi, intelligendum est, quia fuit primus promulgator. Ita loquitur D. Th. 4. d. 2. q. 2. ar. 1. Tandem coniectura alterius opinionis parum efficaç est, eam enim dissolvit D. Tho. hic art. 2. ad 1. dicens baptismum Ioannis denominatum fuisse ab ipso Ioanne. Quia cum spirituale non conferret effectum, nihil in eo agebatur quod ipse non faceret, & ideo quamvis ipse non esset institutor illius baptismi: tamen quia in executione non solum erat minister, sed veluti causa principalis, ideo ab ipso Ioanne denominabatur. Et nihil aliud significauit Augustinus citato loco, cum enim dicit Ioanni datam esse potestatem baptizandi, non est sensus, illi datam esse potestatem instituendi baptismum: sed conferendi illum propria virtute, & per modum principalis causæ. Quo etiam sensu dixit Tertul. lib. de baptismo cap. 10. Ioannis baptismum diuinum fuisse, mandato tamen, non & potestate, quod & Ioannem à Domino missum legimus in hoc munus, ceterum humana conditione. Quibus verbis idem, quod D. Thom. hic, docet, scilicet baptismum illum fuisse diuinum quoad ritum, & institutionem: non verò quoad effectum, ideoque humanum denominari, quod idem est, ac denominari baptismum Ioannis. Addi etiam potest, sicut lex verus dicta est *lex Moysi*, non quia eius ille autor fuerit (hoc enim sensu lex illa diuina fuit, quia solum Deum habuit autorem) sed quia per Moysen primum est promulgata, & quia spiritum non dabat, neque alium effectum supernaturalem secundum se habebat: sic nimirum dici de baptismo Ioannis posse.

Ex his dico tertio proximam causam illius baptismi effectiuam fuisse sanctum Ioannem. Hoc per se notum est ex Euangelio, & ex paulo ante dictis explicatum relinquitur, Ioannem non tam fuisse ministrum, quam principalem causam illius baptismi, quamvis utroque modo denominari possit. Nam in genere causæ moralis dici potest minister Dei, quia missus ab illo eiusque iussu illud ministerium exercebat, tamen in genere causæ physicae dici causæ propria, & principalis potest, ut ex D. Th. hic colligitur. Quia quidquid erat in illa actione, vel effectui eius, humana poterat virtute fieri.

Sed quaeret aliquis, vtrum Ioannes solum per se ipsum baptizauerit, an verò etiam discipulis illud munus commiserit. Cum enim ille baptismum tantum fuerit quædam ablutio exterior, videtur verisimile potuisse facile per alios exerceri. Nihilominus Ioannem solum per se ipsum baptizasse, est expressa sententia Cyrilli. li. 2. in Ioan. c. 37. & fortasse aliter fieri non potuisse, probabilius est. Et primum quidem colligi potest ex Ioan. 3. & 4. nam in priori loco sic dicitur. *Erat autem & Ioannes baptizans in Ænon iuxta Salim, quia aque multe erant illic, & veniebant, & baptizabantur, nondum enim missus fuerat Ioannes in carcerem.* Vbi ponderanda est illa particula, enim, redditur enim causæ, quod Ioannes baptizaret, quia nondum erat missus in carcerem, ex quo colligitur non per discipulos, sed per se ipsum baptizasse. Nam si per discipulos baptizasset, potuisset vtrique baptismus eius durare etiam ipso coniecto in vincula. Vnde in posteriori loco de Christo explicatur, quod non baptizaret ipse: sed discipuli eius, quod de Ioanne non dicitur, sed solum baptizasse.

A Denique hoc colligi potest ex illis verbis eiusdem Ioannis, *Qui misit me baptizare, ille mihi dixit, Ioann. 1.* soli ergo Ioanni datum est præceptum baptizandi, nec legimus datam esse ei potestatem communicandi munus illud cum alijs hominibus. Præterea ex fine illius baptismi hoc colligi potest. Ordinabatur enim ad Christi manifestationem (ut diximus) & ad munus præcursoris pertinebat, sicut ergo Ioannes non poterat per alios exercere munus præcursoris, ita neque baptizare. Quocirca quamvis ille baptismus esset tantum in aqua: tamen quatenus erat cæremonia quædam sacra, vna ex circumstantijs illius erat, ut à Ioanne solo ministraretur. Et hinc sumi potest alia ratio, ob quam ille dictus est baptismus Ioannis, quam significauit etiam Augu. lib. 5. de baptis. c. 13. & tract. 5. in Ioan.

B Contra hoc verò obici potest, quia Act. 19. dicitur, cum Paulus peruenisset Ephesum, peruenisse ibi quosdam discipulos Ioannis baptismate baptizatos, qui non videntur ab ipso Ioanne potuisse immediate baptizari, cum ille nunquam Ephesi baptizauerit. Respondetur potius credendum illos fuisse Iudæos aliquos, qui eo tempore, quo Ioannes baptizabat, Ierosolymis inuenti fuerant, & ab illo tunc fuisse baptizatos. Quod ipsemet Paulus sequentibus verbis indicauit, dicens, *Ioannes baptizauit baptismum penitentiae populum, &c.*

Ex quo ultimo colligitur, quæ ratione baptismus ille durare non potuerit ultra vincula Ioannis, & cum vita illius simul fuerit extinctus, ut late docet Augu. tract. 4. in Ioan. Quia nimirum solo illius ministerio nitebatur: & sicut Ioanni nullus successit in munere præcursoris, ita neque in ministerio baptizandi illo baptismi. Quod autem vsque ad incarcerationem Ioannis durauerit, in commentario art. 5. explicatum est.

SECTIO IV.

Vtrum baptismus Ioannis fuerit sacramentum veteris, aut nouæ, aut alterius legis.

Primo hæretici supra citati, qui hunc baptismum eundem esse existimant cum baptismo Christi, consequenter dicunt esse sacramentum nouæ legis, non enim negant nostrum baptismum esse verum sacramentum. Quamquam fortasse Donatistæ non dicerent, illum baptismum, prout à Ioanne inchoatum, pertinuisse ad nouam legem, sed fuisse etiam ante illam. Hæretici verò huius temporis, qui dicunt Ioannem inchoasse nouam legem, consequenter dicunt, illum esse sacramentum nouæ legis, ut referunt Lindan lib. 4. Panopl. cap. 19. Canis. lib. de B. Ioanne. Bellarmin. l. b. 1. de bapt. cap. 16. Et hic consequenter etiam docent, baptizatos baptismi Ioannis non fuisse iterum baptismi Christi baptizandos.

Sed horum hæreticorum nullum est fundamentum, ut ex hæcenus tractatis de ritu, & effectui illius baptismi constare potest.

Secundo fuit multorum Catholicorum sententia, baptismum illum fuisse verum sacramentum specie, ac natura diuersum à nostro baptismo quia tam in ritu, quam in significatioue, & efficacia ab illo differebat, distinctum etiam à sacramentis veteris legis, quia talis baptismi modus in tota illa lege non continebatur: simile tamen sacramentis veteribus, quia erat egenum elementum, quoniam gratiam non conferebat. Ita opinatus est Hugo Viçtor. lib. 2. de sacram. p. 6. c. 6. Magister in 4. d. 2. quem ibi D. Th. q. 2. ar. 1. q. 1. sequutus est, & Bonau. ar. 2. q. 2. Durand. q. 3. Palu. q. 2. ar. 2. Richar. ar. 2. q. 1. Alexand. 4. p. q. 3. mem. 3. Marfil. q. 2. ar. 2. Fundamentum est, quia ille baptismus erat quædam sancta cæremonia ordinata ad aliqualem hominum sanctificationem, & signi-

Ioan. 1.

Augustin.

Augustin.

Lindan.

Canis.

Bellarmin.

Hug. Viçtor.

Magist.

D. Thom.

Bonauent.

Durand.

Palud.

Richar. d.

Aluif.

Marfil.